

## תרגול – סדר דין פלילי: הליכים לפני הגשת כתב אישום

1. פרקליט מחוז תל אביב החליט לסגור את תיק החקירה שנפתח נגד עידן בחשד לגניבת אופניה של לאה לאחר שקבע שאין בהעמדתו לדין עניין לציבור.  
**מה הדין?**

- עידן רשאי להגיש ערר על ההחלטה לסגור את התיק בעילה זו ליועץ המשפטי לממשלה בתוך 60 ימים מיום שנמסרה לו ההחלטה. לאה רשאית להגיש ערר על ההחלטה לסגור את התיק ליועץ המשפטי לממשלה בתוך 60 ימים מיום שנמסרה לה ההחלטה.
- עידן רשאי לפנות לפרקליט המחוז בבקשה לשנות את עילת הסגירה. לאה רשאית להגיש ערר על ההחלטה ליועץ המשפטי לממשלה בתוך 60 ימים מיום שנמסרה לה ההחלטה.
- עידן רשאי להגיש ערר על ההחלטה לסגור את התיק בעילה זו בתוך 60 ימים מיום שנמסרה לו ההחלטה. לאה רשאית לפנות לפרקליט המחוז בבקשה להימנע מסגירת התיק בתוך 60 ימים מיום שנמסרה לה ההחלטה.
- עידן רשאי לפנות לפרקליט המחוז בבקשה לשנות את עילת הסגירה בתוך 60 ימים מיום שנמסרה לו ההחלטה. לאה רשאית לפנות לפרקליט המחוז בבקשה להימנע מסגירת התיק בתוך 60 ימים מיום שנמסרה לה ההחלטה.

2. גל חשוד בביצועה של עבירת תקיפה סתם, אשר עונשה המירבי הוא עד שנתיים מאסר. התובע וגל הגיעו להסכמה במסגרת סגירת תיק בהסדר. לפי ההסדר, גל יודה בביצועה של העבירה, התובע יימנע מלהגיש כתב אישום נגד גל, גל ישלם פיצוי של 20,000 ש"ח לנפגע העבירה ויתחייב להימנע מביצוע עבירה למשך 3 שנים.  
**מה הדין?**

- ההסדר כדין, וסגירת התיק בהסדר נעשתה כדין.
- ההסדר אינו כדין מאחר שאי אפשר לכלול בהסדר תנאי בדבר תשלום פיצוי לנפגע העבירה בסך העולה על 14,400 ש"ח.
- ההסדר כדין, אולם על בית המשפט לאשר את ההסדר כדי לסגור את התיק.
- ההסדר אינו כדין, מאחר שאי אפשר לכלול בהסדר תנאי בדבר התחייבות להימנע מביצוע עבירה למשך 3 שנים.

3. יצחק נחשד בעבירת מנהלים בתאגיד שעונשה שנת מאסר. התביעה חתמה עם יצחק על הסדר לסגירת תיק לאחר שמצאה שמעשהו אינו מצדיק עונש מאסר בפועל. 3 שנים אחר כך נחקר יצחק בגין מעשה אחר שביצע של קבלת דבר במרמה, שעונשה 3 שנות מאסר. גם במקרה זה סברה התביעה כי מעשהו של יצחק אינו מצדיק מאסר בפועל, וחתמה עמו על הסדר לסגירת תיק. אתי, נפגעת העבירה של קבלת דבר במרמה, מבקשת לערור על החלטת הביעה לחתום עם יצחק על ההסדר.  
**מה הדין?**

- התביעה הייתה רשאית לחתום עם יצחק על ההסדר בעבירה של קבלת דבר במרמה. אתי רשאית לערור על ההחלטה לפני פרקליט המדינה בתוך 30 יום מיום שנמסרה לה הודעה על כך.
- התביעה הייתה רשאית לחתום עם יצחק על ההסדר בעבירה של קבלת דבר במרמה. אתי אינה רשאית לערור על ההחלטה.
- התביעה לא הייתה רשאית לחתום עם יצחק על ההסדר בעבירה של קבלת דבר במרמה. אי רשאית לערור על ההחלטה לפני פרקליט המדינה בתוך 30 יום מיום שנמסרה לה הודעה על כך.
- התביעה לא הייתה רשאית לחתום עם יצחק על ההסדר בעבירה של קבלת דבר במרמה. אתי אינה רשאית לערור על ההחלטה.

"מחשבה יוצרת מציאות"

4. דנה חשודה בביצוע עבירה של מעשה מגונה בפומבי בפני אדם אחר, שהיא עבירה מסוג עוון. התובע סבור שקיימות ראיות מספיקות להגשת כתב אישום, אך הציע לדנה הסדר ולפיו התובע יתחייב להימנע מהגשת כתב אישום נגדה ולסגור את תיק החקירה נגדה אם דנה תודה בעובדות המהוות את העבירה כמפורט בהסדר, תתחייב שלא לבצע עבירה נוספת למשך 10 חודשים ותשלם לנפגע העבירה פיצוי בסך 20,000 ש"ח בתוך 3 חודשים. דנה חתמה על ההסדר, אך לאחר 5 חודשים מיום החתימה על ההסדר ביצעה עבירה נוספת של מעשה מגונה בפומבי.

**מה הדין?**

- התובע רשאי להעמיד את דנה לדין בשל העובדות המהוות את העבירה שהיא הודתה בהן במסגרת ההסדר, אך אינו רשאי להשתמש בהודייתה של דנה שניתנה במסגרת ההסדר כראיה נגדה בהליך הפלילי בשל עובדות אלה.
- התובע רשאי להעמיד את דנה לדין בשל העובדות המהוות את העבירה שהיא הודתה בהן במסגרת ההסדר, ורשאי להשתמש בהודייתה של דנה שניתנה במסגרת ההסדר כראיה נגדה בהליך הפלילי בשל עובדות אלה.
- התובע אינו רשאי להעמיד את דנה לדין בשל העובדות המהוות את העבירה שהיא הודתה בהן במסגרת ההסדר, אלא רשאי להעמידה לדין אך ורק בשל העובדות המהוות את העבירה החדשה שבוצעה לאחר חתימת ההסדר.
- התובע אינו רשאי להעמיד את דנה לדין בשל העובדות המהוות את העבירה החדשה שבוצעה לאחר חתימת ההסדר, אלא רשאי להעמידה לדין אך ורק בשל העובדות המהוות את העבירה שהיא הודתה בהן במסגרת ההסדר.

5. בכתבה ששודרה בתוכנית תחקירים בטלוויזיה נחשפו חשדות כבדים לפיהם, לפני 6 שנים ביצע אדם בכיר בשירות הציבורי שורת עבירות מין חמורות, מסוג פשע, במספר קורבנות. מגיש התוכנית אמר כי לא היה באפשרות המשטרה לחקור פרשה זו עד כה, שכן הקורבנות לא רצו להגיש תלונה רשמית במשטרה.

**מהו הדין?**

- אכן המשטרה אינה מוסמכת לפתוח בחקירה במקרה בו נפגעי העבירה אינם מעוניינים להגיש תלונה רשמית במשטרה.
- במקרה מתואר, בו לא הוגשה תלונה רשמית, המשטרה מוסמכת לפתוח בחקירה רק אם יורה היועץ המשפטי לממשלה לעשות כן.
- על המשטרה לפתוח בחקירה אם נודע לה על ביצוע עבירה, וזאת אף אם לא הוגשה תלונה רשמית על ידי נפגעי העבירה.
- על המשטרה לפתוח בחקירה אם נודע לה על ביצוע עבירה אף אם לא הוגשה תלונה רשמית על ידי נפגע העבירה, אולם במקרה המתואר קצין משטרה בדרגת פקד ומעלה רשאי להורות שלא לחקור את הפרשה.

6. נגד ראובן הוגשה תלונה למשטרה בחשד לעבירה על חוק ניירות ערך, שעונשה מאסר שנה. איזו מבין האפשרויות הבאות משקפת נכונה את המצב המשפטי בנוגע לפתיחה בחקירה?

- משהוגשה תלונה על המשטרה לפתוח בחקירה ללא דיחוי.
- יש להעביר את התיק לעיון היועץ המשפטי לממשלה או בא כוחו, כדי שיחליט אם לפתוח בחקירה, בשל קיומה של הרשות לניירות ערך, שהיא רשות אחרת המוסמכת על פי דין לחקור בעניין.
- קצין משטרה בדרגת פקד ומעלה רשאי להורות שלא לחקור על התלונה, בשל קיומה של הרשות לניירות ערך, שהיא רשות אחרת המוסמכת על פי דין לחקור בעניין.
- למשטרה אסור לפתוח בחקירה, ועליה להעביר את המידע לרשות לניירות ערך, המוסמכת על פי דין לחקור את העניין.

7. פרקליט המדינה החליט שלא להעמיד את סביונה לדין בגין עבירת התקיפה. הודעה על כך נמסרה לשרה המתלוננת. שרה מעוניינת להגיש ערר על ההחלטה.

**מה הדין?**

- על שרה להגיש את הערר לפרקליט המדינה.
- על שרה להגיש את הערר ליועץ המשפטי לממשלה.
- על שרה להגיש את הערר לפרקליט המדינה, והוא יעברינו ליועץ המשפטי לממשלה.
- שרה אינה רשאית להגיש ערר על ההחלטה.

**"מחשבה יוצרת מציאות"**

8. נעמי התלוננה במשטרה כי בן זוגה, ליאור, נוהג כלפיה באלימות. בעקבות זאת פתחה המשטרה בחקירה בחשד שליאור ביצע בנעמי עבירת אלימות מסוג פשע. בתום החקירה הועבר חומר הראיות שנאסף לפרקליטות. לאחר זמן מה ביקשה נעמי שלא להעמיד לדין את ליאור. על סמך בקשתה, ומסיבה זו בלבד, החליט הפרקליט שהועבר אליו חומר הראיות, שלא להעמיד את ליאור לדין בנימוק שאין במשפט עניין לציבור.

**האם פעל הפרקליט כדין?**

- כן, ובלבד שקיבל אישור מפרקליט המדינה או מפרקליט המחוז או מפרקליט בכיר שהוסמך לכך.
- כן, ובלבד שקיבל אישור מפרקליט המדינה או מפרקליט בכיר שהוא הסמך.
- לא, משום שבקשתה של נעמי לא יכולה להוות, כשלעצמה, סיבה יחידה להחלטה שאין במשפט עניין לציבור.
- לא, משום שבעבירת פשע חייב הפרקליט להעמיד לדין אם מצא שיש ראיות מספיקות.

9. פרקליטות המחוז קיבלה לרשותה את חומרי החקירה בעבירות פשע ועוון שביצע דוד. עם קבלת החומרים שלחה הפרקליטות הודעה לדוד בדואר רשום על קבלת החומר לרשותה. לא התקבל אישור מסירה להודעה. לדוד טענה משפטית שהוא סבור שיכולה להוביל לאי הגשת כתב האישום נגדו.

**מה הדין?**

- ההודעה לא הומצאה כדין לדוד משום שאין בידי התביעה את חתימתו על אישור מסירה. על כן על דוד לעשות דבר משום שאי אפשר להגיש כתב אישום נגדו ללא המצאה כדין.
- על דוד לפנות לפרקליטות בתוך 30 ימים מיום קבלת ההודעה ולנמק מדוע אין להגיש כתב אישום נגדו.
- על דוד לפנות לפרקליטות בתוך 45 ימים מיום קבלת ההודעה ולנמק מדוע אין להגיש כתב אישום נגדו.
- לא היה מקום להמציא הודעה לדוד משום שהוא חשוד גם בעבירות פשע וגם בעבירות עוון.

10. תובע כהגדרתו בסעיף 12א לחוק הדין הפלילי (נוסח משולב), תשמ"ב-1982, הציע לחשוד בעבירת מרמה את ההסדר לסגירת תיק ("הסדר מותנה") הבא: החשוד יודה בעובדות המהוות את העבירה, יתרום 25,000 ש"ח לאגודה למלחמה בסרטן והתיק נגדו ייסגר בעילה של העדר עניין לציבור.

**מה הדין?**

- אי אפשר לחתום על הסדר למרות שעילת הסגירה נכונה, כי אין זיקה עניינית בין התנאי – מלחמה בסרטן – ובין העבירה שבוצעה.
- אי אפשר לחתום על ההסדר למרות שעילת הסגירה נכונה, כי הסכום שנקבע חורג מהסכום המרבי שתובע רשאי לסכם עליו עם חשוד במסגרת הסדר לסגירת תיק.
- אי אפשר לחתום על ההסדר כי החשוד צריך להודות בביצוע העבירה ולא רק בעובדות, ועילת הסגירה צריכה להיות סגירה בהסדר.
- אי אפשר לחתום על ההסדר כי התנאי של תמורה לאגודה למלחמה בסרטן אינו מנוי ברשימת התנאים שבחוק, וכי עילת הסגירה צריכה להיות סגירה בהסדר.

11. באילו מארבעת התיקים הבאים אפשר להציע לחשוד הסדר לסגירת תיק (הסדר מותנה) בהנחה שמתקיימים שאר התנאים לסגירת התיק בהסדר?

- תיק ובו חשד לעבירה שהעונש עליה הוא עד 4 שנות מאסר, והעונש המתאים לדעת התובע אינו כולל מאסר בפועל.
- תיק ובו חשד לעבירה שנקבעה כעבירה מנהלית, ואין לחשוד רישום פלילי.
- תיק ובו חשד לעבירה שהעונש עליה הוא עד שנתיים מאסר, והעונש המתאים לדעת התובע הוא מאסר בדרך של עבודות שירות.
- תיק ובו חשד לעבירה שעונשה הוא עד שנת מאסר, ולחשוד פרט רישום בעבירת ההתפרצות שנרשם 6 שנים לפני שבוצעה העבירה נושא ההסדר.

"מחשבה יוצרת מציאות"

12. יואל הגיש תלונה למשטרה נגד ציפורה. לאחר שהסתיימה החקירה בעניין הועבר החומר לתובע. לאור הנתונים בתיק, לאחר שהתקבלה הסכמת החשודה ולאחר שוידא כי מולאו כל התנאים לסגירת התיק בהסדר, החליט התובע לסגור את התיק בעילה של "סגירה בהסדר", והוא ערך על כך רישום בתיק בכתב. יואל אינו מרוצה מן התוצאה, והוא מעוניין להגיש ערר על ההחלטה לסגור את התיק.

**מה הדין?**

- א. על יואל להגיש את הערר לפרקליט המחוז באמצעות התובע.
- ב. על יואל להגיש את הערר למפכ"ל המשטרה באמצעות התובע.
- ג. על יואל להגיש את הערר לממונה על תחום העררים בפרקליטות המדינה באופן ישיר.
- ד. יואל אינו רשאי להגיש ערר.

"מחשבה יוצרת מציאות"